

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Erfgoedprogramma Dalfsen 2025-2030
Datum besluit B&W:	17 december 2024
Informant:	Elizabeth Engelsman e.engelsman@dalfsen.nl

Voorstel:

1. Het erfgoedprogramma 2025-2030 'Werfgoed, het gemeenschapsgoud van Dalfsen' – inclusief herziene archeologische waardenkaart en uitvoeringsagenda – vast te stellen;
2. Hiervoor in 2025 € 40.000,- beschikbaar te stellen en dit ten laste te laten komen van het structurele begrotingssaldo en voor de jaren 2026 en verder dit integraal af te wegen bij de Perspectiefnota;
3. Vrijstelling van leges voor omgevingsvergunningen voor gemeentelijke monumenten, waarvoor bij niet-monumenten geen omgevingsvergunning vereist is, bij de eerstvolgende wijziging van de legesverordening te verwerken.

Wat is de kernboodschap?

Via bijgevoegd erfgoedprogramma 2025-2030 'Werfgoed, het gemeenschapsgoud van Dalfsen', erfgoed zien en benutten als kans voor maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkelingen vanuit de gedachte dat erfgoed het gemeenschapsgoud van Dalfsen is. Bovendien hiermee de wettelijke vereisten rondom erfgoed regelen en de verbinding leggen met andere beleidsvelden, zodat erfgoed goed geborgd wordt en een werkbare basis vormt voor betrokkenen.

Waarom dit voorstel?

Op de Lange Termijn Agenda van de gemeenteraad is een actualisatie van de archeologische waardenkaart in december 2024 opgenomen. Dit was aanleiding om te inventariseren of er naast een actualisatie van deze kaart meer nodig zou moeten zijn. Geconstateerd werd dat er geen erfgoedbeleid in de vorm van een programma of visie is in Dalfsen en ook dat dit wel nodig is in het kader van de Omgevingswet. Deze constatering is aangegrepen om na te denken over de waarde van erfgoed voor onze gemeente en onze gemeenschap. We hebben ons gerealiseerd dat Dalfsen een grote schat aan erfgoed heeft en dat deze schat van grote waarde is voor maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkelingen. Vanuit de 'culturele kant', kennen we het DNA van Dalfsen, maar inmiddels zien we ook de grote waarde van erfgoed vanuit de 'fysieke kant', waarop dit DNA eigenlijk rust. Dit is voor ons aanleiding geweest om ook verder te kijken dan onze wettelijke vereisten en dit te vervatten in een erfgoedprogramma 2025-2030 onder de noemer: 'Werfgoed, het gemeenschapsgoud van Dalfsen'. Erfgoed willen we niet langer zien als een beletsel bij nieuwe ontwikkelingen in het fysieke domein, maar juist als kans. Vandaar de naam Werfgoed. Waarmee uitgedragen wordt dat het bij erfgoed gaat om twee essentiële begrippen, namelijk: 'Waarde' en 'Wij'. Dit is niet uit te drukken in geld. Dit is eigenlijk een manifestatie van onze gemeenschapszin. Wij staan op de schouders van onze voorgangers en dit willen waarderen als het gemeenschapsgoud van Dalfsen. Dat willen we naast onze wettelijke vereisten ook doen door historische verenigingen meer te ondersteunen en verbinding te organiseren via erfgoedcafés, erfgoedwandelingen en erfgoedverhalen. Want in een polariserende wereld is het van het groot belang in te zetten op verbinding: door zelfbewustzijn te creëren, gemeenschappelijkheid te vinden en samen trots te zijn, krijgen we een meer weerbare samenleving. Ons erfgoed vormt hiervoor de basis.

Waarom moet dit besluit genomen worden?

- 1.1 Het niet in beeld hebben van het erfgoed is strijdig met de omgevingswet en daarom is dit erfgoedprogramma een vereiste.
  - 1.2 In de gemeente Dalfsen is veel waardevol erfgoed dat als kans kan dienen voor maatschappelijke en ruimtelijke toekomstige ontwikkelingen.
  - 1.3 Het hebben van een erfgoedprogramma geeft inhoudelijke input bij het herijken of opstellen van omgevings- en/of cultuurbeleid.
-
- 2.1 Het reserveren van 40.000 Euro voor erfgoedbudget maakt het mogelijk om te voldoen aan de wettelijke vereisten en erfgoed in te zetten als kans voor ontwikkeling.
  - 2.2 Het budget geeft geen ruimte voor restauratiesubsidies en alles afwegende is hier met het oog op het ravijnjaar van afgezien.
  - 2.3 Het budget wordt eenmalig incidenteel ten laste van de algemene reserveren gebracht en voor de jaren hierna vindt een integrale afweging plaats via de PPN.
-
- 3.1 Er is geen restauratiesubsidie voor gemeentelijke monumenten in de gemeente Dalfsen en deze vrijstelling is een rechtvaardige tegemoetkoming in extra kosten die per saldo op jaarbasis in totaal uitkomt tussen de 2.000 en 3.000 Euro minder ontvangen leges.
  - 3.2 Verschillende eigenaren van gemeentelijke monumenten hebben hierom verzocht, omdat zij deze kosten dan als onrechtvaardig beschouwen ten opzichte van 'gewone' eigenaren.
  - 3.3 In verband met de efficiency deze wijziging meenemen bij de eerstvolgende wijziging van de legesverordening.

Kan het ook anders?

Het niet hebben van een erfgoedprogramma zou kunnen, maar dan is het toch wel minimaal verplicht om (gaandeweg) een erfgoedkaart te laten maken, waar de archeologische waardenkaart onderdeel van is. Een ander alternatief is om een heel breed sectoraal beleid neer te zetten. Dit zou haaks staan op het ravijnjaar dat eraan komt en ook niet passen bij de wens van onze gemeente te werken aan integraal beleid via de omgevingsvisie.

Welke mogelijke risico's zien we?

Het ramen van een minimaal budget voor de kaartlagen in de verplichte erfgoedkaart vormt een risico. Hierin is de gemeente afhankelijk van specialistische bureaus en door stijgende loonkosten e.d. kan het onderzoekswerk duurder uitpakken.

Wat kost het?

Een budget voor erfgoedbeleid van 40.000 Euro in 2025 ten laste te laten komen van het begrotingssaldo en vanaf 2025 een post voor erfgoedbeleid op te voeren in de PPN.

Hoe betrekken we onze inwoners?

Via het proces van het te herijken of te ontwikkelen omgevings- en cultuurbeleid wordt de inwonersbetrokkenheid geborgd. Tegelijk vormt erfgoedparticipatie een belangrijk onderdeel van hoe onze gemeente omgaat met erfgoed. Daarom is dit meegenomen in het erfgoedprogramma als onderdeel.

Hoe maken we het bekend?

Publicatie via kernpunten en officiële bekendmakingen. Link naar de website met alle kaarten volgt.

Hoe gaan we verder?

Vanaf 2025 uitvoering geven aan dit programma (kaartlagen in beeld brengen, monumentenlijst actualiseren, erfgoedverordening aanpassen en verbinding en kennisdeling met o.a. monumenten-eigenaren organiseren), de legesverordening bij de eerstvolgende wijziging aan te passen en een post erfgoedbeleid opnemen vanaf volgend jaar via de PPN.

Meer informatie bij dit voorstel

Erfgoedprogramma 2025-2030 'Werfgoed, het gemeenschapsgoud van Dalfsen', inclusief archeologische waardenkaart.

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
Rikus Jager

de gemeentesecretaris,
Henry van der Woude

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 17 december 2024, nummer 1905;

overwegende dat;

- Er nu geen actueel erfgoedbeleid is;
- De waarde die erfgoed heeft voor maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkelingen;
- Het besef dat het erfgoed ons gemeenschapsgoud vormt en bijdraagt aan verbinding;

gelet op de verplichting in de Omgevingswet om erfgoed in beeld te hebben en beleid hierop te voeren;

gezien de roep van monumenteneigenaren en historische verenigingen om erfgoed te erkennen en borgen in beleid;

b e s l u i t :

1. Het erfgoedprogramma 2025-2030 'Werfgoed, het gemeenschapsgoud van Dalfsen' – inclusief herziene archeologische waardenkaart en uitvoeringsagenda – vast te stellen;
2. Hiervoor in 2025 € 40.000,- beschikbaar te stellen en dit ten laste te laten komen van het structurele begrotingssaldo en voor de jaren 2026 en verder dit integraal af te wegen bij de Perspectiefnota;
3. Vrijstelling van leges voor omgevingsvergunningen voor gemeentelijke monumenten, waarvoor bij niet-monumenten geen omgevingsvergunning vereist is, bij de eerstvolgende wijziging van de legesverordening te verwerken.

Dit besluit is genomen in de openbare vergadering van de raad van 20 januari 2025.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
Rikus Jager

de griffier,
Mara Zweers